

Flantinfo is het driemaandelijkse informatiebulletin van flantua-verheij
14e jaargang, nr. 1 - maart 2002

RENTELOZE LENING

Tal van ouders willen hun kinderen 'op weg' helpen. Als hun oogappel een woning wil kopen, moet dat gefinancierd worden. Vader en moeder stellen aan dergelijke financieringen normaliter veel minder strenge voorwaarden dan dat een bank doet. Dus als pa en ma kunnen en willen helpen, is de keuze snel gemaakt: Het kind leent geld van zijn ouders om de aankoop van de woning te financieren.

In dergelijke situaties merken wij regelmatig dat vader en moeder nog een stapje verder willen gaan. Hun hulpvaardigheid is zo groot dat zij een renteloze lening willen verstrekken. Maar is dat wel zo voordelig als het lijkt?

Renteloos

Allereerst nog een opmerking over het niet bedingen van rente. Als u niet goed oppast, kan de fiscus een renteloze lening aanmerken als een schenking waarover schenkingsrecht betaald moet worden. Dat zal niet de bedoeling zijn. U kunt dit voorkomen door de lening direct opeisbaar te maken. Op ieder door de geldschieter gewenst moment, moet de lening dan kunnen worden terugbetaald. Als duidelijk is dat uw kind niet aan deze voorwaarde kan voldoen, zal de fiscus de lening toch zien als een schenking. Het beding van de directe opeisbaarheid is dan immers een 'loze letter'. Als uw kind de lening probleemloos zou kunnen omzetten in een lening bij een bank, kan de fiscus geen recht van schenking heffen.

Fiscale gevolgen

De fiscale gevolgen van de lening pakken wellicht anders uit dan u denkt. Laten we als voorbeeld nemen dat u een lening aan uw

dochter verstrekt voor de aankoop van een woning. De lening belooft € 100.000.

Voor u als geldschieter valt de lening in box 3. U ontvangt geen rente, want de lening is renteloos. Desalniettemin wordt u geacht een rendement te behalen van 4%, ofwel € 4.000 per jaar. Hierover bent u 30% belasting verschuldigd. Per jaar betaalt u dus € 1.200 aan belasting over het renteloos aan uw dochter uitgeleende bedrag. (We veronderstellen dat het uitgeleende vermogen niet onder de vrijstelling van box 3 valt.)

Voor uw dochter valt de lening in box 1, omdat de lening is aangegaan voor de aankoop van haar woning. Zij kan geen rente aftrekken, omdat de lening renteloos is.

Rentedragende lening

Als u wel rente zou hebben bedongen zijn de fiscale gevolgen heel anders. We veronderstellen dat uw dochter in de tariefschijf van 40% valt. U heeft 4% rente bedongen.

In dit nummer:

- *Renteloze lening*
- *Kaderwet Arbeid en Zorg*
- *Buitenlandse tegoeden*
- *Zo oordeelt de rechter*
- *Geruisloos doorschuiven*
- *Privé-gebruik bestelauto*
- *Overlijdenswinst*
- *Verhoogde arbeidskorting*
- *BV in oprichting*

De flant *info* wordt eveneens gepubliceerd op internet onder www.flantua-verheij.nl. U vindt de flant *info* daar als pdf-bestand.

De flant *info* wordt steeds met grote zorgvuldigheid samengesteld. Onze organisatie en haar leden aanvaarden geen aansprakelijkheid voor de gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in de flant *info* opgenomen informatie.

Kantoren van flantua-verheij:

Culemborg

Belle van Zuylenlaan 1
4105 JX Culemborg
tel 0345 - 470970
fax 0345 - 470989
culemborg@flantua-verheij.nl

Houten/Schalkwijk

Postbus 10,
3998 ZR Schalkwijk
tel 030 - 6011688
fax 030 - 6012358
Provincialeweg 69
schalkwijk@flantua-verheij.nl

Nieuwegein

Postbus 375,
3430 AJ Nieuwegein
tel 030 - 6085858
fax 030 - 6085888
Kortestede 57
[nieuwwegein@flantua-verheij.nl](mailto:nieuwegein@flantua-verheij.nl)

Utrecht

Postbus 8041,
3503 RA Utrecht
tel 030 - 2881001
fax 030 - 2893311
Livingstonelaan 752
utrecht@flantua-verheij.nl

Woerden/Kamerik

De Kapberg 1,
3471 DC Kamerik
tel 0348 - 401610
fax 0348 - 402704
kamerik@flantua-verheij.nl

RENTELOZE LENING

vervolg van pagina 1

Voor u heeft de rente geen fiscale gevolgen. In box 3 is het werkelijke rendement niet van invloed op het bedrag van de te betalen belasting. Voor u blijft dat € 1.200 per jaar, net als bij de renteloze lening.

Voor uw dochter verandert het een en ander. Zij moet jaarlijks € 4.000 rente aan u betalen. Die rente is aftrekbaar in box 1. Haar tarief is 40%, zodat het fiscale voordeel € 1.600 per jaar is.

Schenking

Als u bereid was een renteloze lening te verstrekken, zult u er waarschijnlijk ook geen moeite mee hebben jaarlijks een bedrag aan uw dochter te schenken. U kunt de door uw dochter verschuldigde rente van € 4.000 per jaar aan haar schenken. De jaarlijkse schenkingsvrijstelling is voor 2002 € 3.999. De feitelijke schenking komt in 2002 dan € 1 boven

de vrijstelling uit. In 2003 zal de vrijstelling weer iets worden verhoogd en zal de rente zeker lager zijn dan de schenkingsvrijstelling. Bovendien kunt u een deel van de hoofdsom kwijtschelden door gebruik te maken van de eenmalige verhoogde schenkingsvrijstelling die voor 2002 gesteld is op € 19.991. Uw dochter moet dan tussen de 18 en 35 jaar oud zijn.

Conclusie

Hoewel op het eerste gezicht het geven van een renteloze lening erg voordelig lijkt, is dat in de praktijk niet het geval. Door rente te bedingen behaalt u samen met uw dochter in het bovenstaande voorbeeld een voordeel van € 1.600 per jaar. Door de rente te schenken aan uw dochter, kost het haar per saldo geen liquiditeiten. Het is dus vooral voor uw dochter van groot belang dat u haar rente laat betalen!

KADERWET ARBEID EN ZORG

De nieuwe Wet Arbeid en Zorg (Wazo) die per 1 december 2001 in werking is getreden, bundelt nieuwe verlofregelingen zoals adoptie- en pleegzorgverlof, palliatief verlof en bestaande verlofregelingen uit CAO's, de Ziektewet en Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen. (Palliatief verlof wordt ook wel aangeduid als loopbaanonderbreking.)

De Wazo regelt het recht op verlof en de financiële consequenties voor de verlofgangers, de werkgever en de uitvoeringsinstelling. Wij zullen de belangrijkste veranderingen behandelen.

Loondoorbetaling

Als werkgever heeft u vooral te maken met procedures en financiële rechten en plichten. Op dat punt vallen de wijzigingen mee. De meeste regelingen gaan er als vanouds vanuit dat werkgever en werknemer onderling afspraken maken. Toch zijn ook hier enkele wijzigingen doorgevoerd. Cumulatie van verlofregelingen is niet mogelijk. Mocht bevallingsverlof samenvallen met een adoptie of pleegzorg, dan wordt alleen de zwangerschaps- of bevallingsuitkering toegekend.

De verlofregelingen zijn in twee categorieën te verdelen: met of zonder loondoorbetalingsverplichting.

Bij kraamverlof, kortdurend zorgverlof en kort calamiteitenverlof geldt een loondoorbetalingsverplichting voor de werkgever. Bij kraam- en calamiteitenverlof wordt het volledige loon doorbetaald. Bij kortdurend zorgverlof moet 70% (met een minimum van 100% van het minimumloon) worden doorbetaald.

De Wazo laat ruimte voor CAO-bepalingen of afspraken met de Ondernemingsraad die in positieve of negatieve zin afwijken van de wettelijke basisbepalingen voor betaald verlof. Afwijkingen zijn mogelijk ten aanzien van de omvang of de duur van het verlof, de mogelijkheid tot verrekening met vakantiedagen en de hoogte van de loondoorbetaling.

Uitkering en compensatie

Recht op loonvervangende uitkering (100%) ontstaat bijvoorbeeld bij bevallingsverlof en bij adoptie- of pleegzorgverlof. Bij educatief verlof, langdurig zorgverlof en palliatief verlof bestaat er een mogelijkheid tot gedeeltelijke looncompensatie door de uitvoeringsinstelling. Ouderschapsverlof komt geheel voor eigen rekening van de werknemer.

Welke rechten?

De Wazo regelt de volgende verlof- en uitkeringsrechten:

- Zwangerschap en bevalling
Verlof en uitkering bij zwangerschap en bevalling: 100% uitkering door de uitvoeringsinstelling gedurende minimaal 16 weken. Er is geen loondoorbetalingsverplichting voor de werkgever. Wel heeft hij de verplichting vakantiedagen en vakantietoeslag toe te kennen. Ook de sociale verzekeringen lopen gewoon door. De regeling van de bevallingsuitkering wordt uit de Ziektewet en de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen gehaald en ongewijzigd opgenomen in de Wazo. Daarmee is de periode rond de bevalling ook in wettechnische zin uit de ziektesfeer getrokken en telt deze niet mee voor de wachttijd voor de WAO.

- **Adoptie en pleegzorg**
Verlof en uitkering bij adoptie en pleegzorg: 100% uitkering gedurende 4 aaneengesloten weken door de uitvoeringsinstelling. Deze 4 weken moeten liggen in een periode van 18 weken die aanvangt 2 weken voordat het kind daadwerkelijk in het gezin is of wordt opgenomen. De arbeidsrechtelijke consequenties zijn gelijk aan die van het bevallingsverlof.
- **Calamiteiten- en kraamverlof**
Voor calamiteiten- en kraamverlof geldt 100% loondoorbetaling door de werkgever en geen arbeidsrechtelijke consequenties. Het kraamverlof is twee dagen. Kort calamiteitenverlof wordt geacht noodgedwongen verzuim te zijn. Hierbij kunt u denken aan situaties waarin een werknemer opbelt met de mededeling dat hij later op zijn werk zal komen omdat de waterleiding is gesprongen. Alleen als de werknemer het goed vindt, mag er een snipperdag worden afgeschreven. Redelijkheid is de maatstaf voor de lengte van het kort calamiteitenverlof. De praktijk moet uitwijzen wat er zoal onder deze nieuwe verlofregeling valt. Op dit punt zal discussie tussen werkgever en werknemer ontstaan. In ieder geval beschouwt de Wazo het overlijden van huisgenoten en directe verwanten en de bevalling van de partner als calamiteit.
- **Kortdurend zorgverlof**
Bij kortdurend zorgverlof geldt voor de werkgever een verplichting tot loondoorbetaling van 70%, met als ondergrens 100% van het minimumloon. Van kortdurend zorgverlof kan sprake zijn bij ziekte van de partner, een inwonend kind of een bloedverwant in de eerste graad. Gedurende 12 maanden kan voor maximaal tweemaal de wekelijkse werktijd een beroep op deze regeling worden gedaan. Het opnemen van kortdurend zorgverlof heeft geen arbeidsrechtelijke gevolgen.
- **Loopbaanonderbreking**
Verlof en uitkering bij loopbaanonderbreking: looncompensatie ter waarde van € 11,68 per maand voor ieder verlofuur op weekbasis, mits de verlofganger wordt vervangen door een arbeidsgehandicapte, uitkeringsgerechtigde of herintreder. Het verlof dient minimaal 2 maanden en maximaal 18 maanden te duren. De uitkering duurt maximaal 6 maanden, tenzij de CAO een ruime periode toelaat (maximaal 18 maanden). Arbeidsrechtelijk blijft de arbeidsovereenkomst in stand, maar het dienstverband wordt bij voltijds verlof wel onderbroken voor de sociale verzekeringen. De werkgever heeft geen loonbetalingsverplichting.
- **Ouderschapsverlof**
Het ouderschapsverlof komt geheel voor rekening van de werknemer. De arbeidsovereenkomst blijft bestaan, maar bij voltijds verlof wordt het dienstverband wel onderbroken voor de sociale verzekeringen. De consequenties voor een eventuele ZW-, WAO- of WW-uitkering zijn gelijk aan die bij loopbaanonderbreking.

BUITENLANDSE TEGOEDEN

De fiscus is erg actief opzoek naar belastingplichtigen die er stiekem spaartegoeden op na houden die in het buitenland ondergebracht zijn. Ook het Openbaar Ministerie neemt deel aan het onderzoek naar door Nederlandse ingezetenen in het buitenland aangehouden bankrekeningen. Het doel van het onderzoek is natuurlijk om vast te stellen in hoeverre de met deze bankrekeningen samenhangende inkomsten zijn verantwoord in de belastingaangiften. Dit onderzoek is in de loop van 2001 gestart en wordt ook voortgezet in 2002.

Twee reacties

De publiciteit die het onderzoek heeft gekregen, lokt tweërlei reactie uit. Een deel van de belastingplichtigen komt alsnog tot de conclusie dat het maar beter is de buitenlandse tegoeden te melden en neemt daartoe zelf het initiatief. Een ander deel wacht af en loopt daarmee extra risico. De fiscus stelt zich ten opzichte van die laatste groep niet coulant op: u bent gewaarschuwd!

Gesnapt

De fiscus lijkt erin te slagen vele 'vergeten spaartegoeden' te ontdekken. Bij sommigen veroorzaakt dit nogal wat nervositeit. Die spanning is toegenomen toen bekend werd dat werknemers van een Luxemburgse bank gegevens van rekeninghouders aan de Belgische belastingdienst hebben doorgegeven. De Belgische fiscus heeft de Nederlandse een vriendendienst bewezen en de gegevens van de Nederlandse rekeninghouders doorgespeeld. De pechvogels die bij de betreffende bank een rekening hadden lopen, werden daarop door de fiscus (aangekend) aangeschreven. Zij worden uitgenodigd gegevens te verstrekken over het al dan niet bestaan van buitenlandse spaartegoeden. Als u zo'n brief krijgt bent u te laat. De fiscus heeft dan het (sterke) vermoeden of zelfs de wetenschap dat u verzwegen tegoeden heeft. Overigens kan de fiscus op allerlei manieren aan informatie komen. Misschien bent u onlangs nog naar uw buitenlandse bankier geweest en heeft een onderzoeker u ter plekke gesnapt. Ook dat kan aanleiding zijn om een brief te schrijven. Over welke informatie de fiscus precies beschikt, wordt niet duidelijk.

Paniek?

Is er reden voor paniek? Het hierboven aangehaalde voorval is een incident. Het is niet duidelijk wat het recher-

chewerk van de fiscus heeft opgeleverd of nog kan opleveren. Het bankgeheim is nog altijd niet opgeheven, alhoewel Luxemburg onder druk wordt gezet om mee te werken aan een internationale resigneringsplicht. Maar zover is het nog niet.

Zwitserland heeft laten weten haar bankgeheim onder geen beding te willen opheffen. Daarentegen heeft zij wel toegezegd te willen meewerken aan het uitbetalen van een bronheffing op rente aan de woonstaten van de betreffende rekeninghouders.

Anderzijds mag best worden opgemerkt dat de betrokkenen er destijds (naar alle waarschijnlijkheid) zeer bewust voor hebben gekozen om een deel van hun vermogen aan het zicht van de Nederlandse fiscus te onttrekken. Zij hebben hiermee frauduleus gehandeld om een voordeel te behalen. Iemand die bewust een strafbaar feit begaat, neemt het risico dat hij gesnapt wordt kennelijk voor lief. Vroeg of laat kan hij tegen de lamp lopen.

Gevolgen

De fiscus kan tot twaalf jaren belasting over de verzwegen rente-inkomsten navorderen. Over de navordering zal een boete (kunnen) worden opgelegd van 100% van het belastingbedrag. Bovendien zal de fiscus rente berekenen. Al met al kan dat flink oplopen. Vooral in het begin van de jaren negentig was de rente erg hoog.

Vrijwillige verbetering

Degenen die niet willen afwachten totdat zij worden aangeschreven door de fiscus, krijgen wel enige coulance. Zij moeten dan zelf het initiatief nemen voor de melding van de vergeten tegoeden. Als u dat doet geldt dat als een vrijwillige verbetering van de eerder ingediende onjuiste aangiften. Van vrijwillige verbetering is echter géén sprake indien u weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat de inspecteur met de onjuistheid of onvolledigheid bekend is of bekend zal worden.

Aan de belastingplichtige die een vrijwillige verbetering meldt aan de fiscus zal geen boete worden opgelegd. Hij krijgt dan een formulier 'Verklaring buitenlandse bankrekeningen' toegestuurd waarop allerlei vragen moeten worden beantwoord. De vragen hebben betrekking op de periode vanaf 1 januari 1990.

Conclusie

Als u over buitenlandse tegoeden beschikt, begaat u een strafbaar feit als u die niet verantwoordt in uw aangifte inkomstenbelasting. Als de fiscus dit ontdekt, zal tot twaalf jaren terug belasting worden nagevorderd. De boete die de fiscus oplegt is (maximaal) 100% van het verschuldigde belastingbedrag. Tevens zal de fiscus rente in rekening brengen. Als u er tijdig voor kiest om de buitenlandse tegoeden aan te geven, voorkomt u dat er een boete wordt opgelegd. 'Tijdig' wil in dit verband zeggen: vóórdat u weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat de inspecteur met de onjuistheid of onvolledigheid bekend is of bekend zal worden.

ZO OORDEELT DE RECHTER

Een werkgever is op grond van artikel 7:658 van het Burgerlijk Wetboek o.a. verplicht maatregelen te treffen die redelijkerwijs nodig zijn om te voorkomen dat een werknemer schade lijdt in de uitoefening van zijn werkzaamheden. Als de werkgever op dit punt nalatig is, kan hij aansprakelijk zijn voor de schade die een werknemer lijdt. Hoever gaat die aansprakelijkheid?

Casus

Mevrouw Q fietst op 20 februari 1996 naar haar werk. Het is die ochtend een beetje winters: er is sneeuw gevallen en het heeft licht gevoren. Dat weerhoudt mevrouw Q echter niet van haar fietstochtje.

Achteraf had zij zich beter kunnen bedenken, want het ritje loopt slecht af. Net voordat zij bij haar werk is aangekomen valt mevrouw Q op het fietspad van haar fiets! Een vervelende val, want zij breekt haar enkel.

Het valt mevrouw Q op dat haar werkgever op zijn terrein maatregelen heeft genomen om de gladheid te bestrijden. Helaas heeft dat mevrouw Q niet geholpen, want net op het stukje fietspad voor het terrein van haar werkgever, maakt zij een uitglijder.

Ondanks dat er iets in mevrouw Q is geknapt, toont zij zich bijzonder strijdvaardig. Zij vindt dat haar ongeluk aan haar werkgever kan worden verweten. Hij had ervoor moeten zorgen dat het fietspad niet zo glad was!

Mevrouw Q claimt een vergoeding van haar werkgever voor de materiële en immateriële schade die zij door het ongeval heeft geleden. Zij gaat over tot dagvaarding van haar werkgever.

Uitspraak

De rechtbank heeft mevrouw Q ongelijk. Kennelijk is zij sterk overtuigd van haar gelijk, want zij procedeert door tot aan de Hoge Raad.

De Raad oordeelt dat de rechtbank terecht het standpunt heeft ingenomen dat het woon-werkverkeer, behoudens uitzonderingen, niet kan worden gerekend tot de verrichtingen binnen het dienstverband.

Het ongeval vond plaats buiten het werkmilieu en niet in de uitoefening van de werkzaamheden van mevrouw Q. Daarom is de werkgever niet aansprakelijk voor de schade die mevrouw Q heeft geleden ten gevolge van haar val.

Mevrouw Q heeft nog een ijzer in het vuur. Zij heeft haar werkgever kwalijk genomen een onrechtmatige daad jegens haar te hebben gepleegd. Zij probeert ook langs die weg schadevergoeding te krijgen. De rechtbank heeft ook deze vordering afgewezen. Volgens de rechtbank is er geen sprake van een onrechtmatige daad van de werkgever.

De Hoge Raad gaat op dit aspect niet in. Als mevrouw Q het niet eens is met de rechtbank, zal zij hoger beroep bij het Gerechtshof moeten instellen.

Conclusie

Mevrouw Q heeft haar uiterste best gedaan haar werkgever voor de schade te laten opdraaien die zij ten gevolge van haar val heeft geleden. Haar pogingen zijn gelukkig zonder succes gebleven. Het zou in strijd zijn met het rechtsgevoel van velen als een werkgever schadeplichtig wordt voor ongelukken die tijdens het woon-werkverkeer plaatsvinden.

De relatie tussen mevrouw Q en haar werkgever zal er door haar strategie in de verschillende procedures niet beter op geworden zijn. Misschien was die vóór haar val ook al erg slecht, want als die verhouding goed zou zijn geweest liggen dergelijke procedures bepaald niet voor de hand.

Duidelijk is wel dat de schade door de procedures aanmerkelijk groter is geworden. Beide partijen zullen forse bedragen aan rechtsbijstand hebben uitgegeven. Ook de rechterlijke macht heeft de nodige tijd en zorg aan de wel erg vergaande eis van mevrouw Q moeten besteden.

GERUISLOOS DOORSCHUIVEN

In de Wet inkomstenbelasting 2001 is een mogelijkheid opgenomen om een onderneming geruisloos door te schuiven naar medeondernemers. Geruisloos betekent hier: zonder dat behoeft te worden afgerekend over de stille reserves van de onderneming. Normaliter zal de fiscus bij overdracht van een onderneming belasting willen heffen over het verschil tussen de boekwaarde en de waarde in het economische verkeer van die onderneming.

Door een beroep te doen op de geruisloze doorschuiving kan die heffing worden voorkomen.

Per 1 januari 2002 is de regeling uitgebreid.

Regeling 2001

De regeling die per 1 januari 2001 in werking is getreden houdt in dat de onderneming geruisloos kan worden doorgeschoven naar medeondernemers. Dit is al een verandering ten opzichte van de regeling die gold onder het oude belastingregime. Toen was immers uitsluitend geruisloze doorschuiving mogelijk naar de echtgenoot en naar (klein)kinderen. De voorwaarde dat de doorschuiving binnen de familiesfeer moest plaatsvinden, is dus al per 1 januari 2001 vervallen. In plaats van naar sommige familieleden, kan worden doorgeschoven naar medeondernemers.

Onder medeondernemers moeten worden verstaan degenen die in de periode van 36 maanden voorafgaande aan de overdracht in hetzelfde samenwerkingsverband (bijvoorbeeld een vennootschap onder firma of een maatschap) winst hebben genoten.

Uitbreiding per 2002

De groep mensen aan wie geruisloze doorschuiving van de onderneming mogelijk is, is met ingang van 1 januari 2002 uitgebreid.

Doorschuiving is nu niet alleen mogelijk naar medeondernemers, maar ook naar werknemers die in de periode van 36 maanden direct voorafgaande aan de doorschuiving bij u in dienst zijn geweest.

Met deze uitbreiding wordt voorzien in een behoefte. In de praktijk is het niet altijd mogelijk de overdracht zo te regelen dat eerst voor een periode van drie jaren een vennootschap onder firma wordt aangegaan met een werknemer. Soms is er behoefte om de overdracht sneller te regelen. De nieuwe bepaling biedt u de mogelijkheid over te dragen en direct uw ondernemersschap te beëindigen. Een periode van gezamenlijk ondernemerschap is bij overdracht aan personeelsleden niet langer vereist.

PRIVÉ-GEBRUIK BESTELAUTO

De staatssecretaris van Financiën heeft op 30 januari 2002 aan de lange reeks van besluiten over de fiscale behandeling van auto's een nieuw besluit toegevoegd. Hij probeert daarmee zoveel mogelijk duidelijkheid te brengen in de manier waarop de fiscus omgaat met het privé-gebruik van auto's die door de werkgever ter beschikking worden gesteld.

Met name de regeling omtrent het gebruik van bestelauto's heeft in het recente verleden veel vragen opgeroepen.

Aard of inrichting

Terzake van het privé-gebruik van een 'auto van de zaak' krijgt u een fiscale bijtelling ter grootte van maximaal 25% van de cataloguswaarde van de auto. De cataloguswaarde is de prijs van een nieuwe auto van het desbetreffende merk en type uit het jaar waarin de auto is uitgebracht. Het gaat om de nieuwprijs inclusief BTW (en voor personenauto's: inclusief BPM). Ook hoort de waarde van de belangrijkste accessoires (zoals vermeld op de prijslijst van de importeur of fabrikant) tot de cataloguswaarde.

Ingeval u met een rittenadministratie kunt aantonen dat het feitelijke privé-gebruik in 2002 minder dan 8.000 kilometer belooft, is de bijtelling lager. De grens ligt in 2003 op 9.000 kilometer en in 2004 op 10.000 kilometer. Dit is in het kort de hoofdregel.

Die hoofdregel geldt ook voor bestelauto's en dat heeft veel verontwaardiging gewekt. De in 2001 ingevoerde vereenvoudigde rittenadministratie bood geen goede oplossing en is per 1 januari 2002 weer afgeschaft. Daarvoor in de plaats is de zogenaamde 10%-regeling gekomen, waarover in dit artikel meer.

Bestelauto's die naar hun aard of inrichting uitsluitend of nagenoeg uitsluitend geschikt blijken te zijn voor vervoer van goederen, vallen buiten dit bestek. Voor dergelijke bestelauto's is de tabel van de forfaitaire bijtelling niet van toepassing.

Tussenvorm

Er zijn dus bestelauto's die worden behandeld als personenauto's en er zijn bestelauto's die in het geheel niet onder de regeling van de bijtelling voor privé-gebruik vallen. Maar er is nog een derde categorie: bestelauto's waarvoor de bijtelling op 10% wordt gesteld. In deze categorie vallen de bestelauto's waarvan het privé-gebruik wordt beperkt door hun aard of inrichting.

Speciale regeling

Voor deze bijzondere groep bestelauto's geldt een speciale regeling. De bijtelling wegens privé-gebruik van deze bestelauto's is 10% van de cataloguswaarde. Dat is een stuk minder dan de maximale bijtelling van 25% die geldt voor de overige auto's. De kwalificatie van de bestelauto is bepalend voor het in aanmerking komen voor deze speciale regeling.

Voor welke auto's 10%?

Voor welke bestelauto's geldt dat het privé-gebruik wordt beperkt door de aard en inrichting van de auto?

De staatssecretaris heeft duidelijk gemaakt dat in vijf gevallen zonder meer aanspraak gemaakt kan worden op de speciale

regeling. In die gevallen worden de bestelauto's behandeld als personenauto's. De 10%-regeling is niet van toepassing en de bijtelling wordt bepaald aan de hand van de hoofdregel: afhankelijk van het aantal privé-kilometers loopt de bijtelling op tot 25% van de cataloguswaarde.

Wij zetten de vijf situaties op een rijtje.

a. Als er achter de bestuurder zitruimte in de bestelauto is, kan geen aanspraak worden gemaakt op de 10%-regeling. Een sprekend voorbeeld is een bestelauto met een dubbele cabine.

b. Als het gebruik van de bestelauto niet voortvloeit uit de aard van uw werkzaamheden, kan de 10%-regeling niet worden toegepast. Als u uw werk net zo goed met een gewone personenauto (een sedan of een stationcar, maakt niet uit) kunt doen, komt u niet voor de speciale regeling in aanmerking. Als u louter en alleen een bestelauto gaat rijden om onder de 10%-regeling te vallen, slaagt uw opzet dus niet. Als voorbeeld noemen wij een advocaat: hij zal er redelijkerwijs niet in kunnen slagen aan te tonen dat de aard van zijn werkzaamheden leidt tot het gebruik van een bestelauto. Hij kan zijn werk net zo goed met een personenauto doen.

Ingeval uw werkgever u de keuze geeft tussen een personenauto en een bestelauto is de staatssecretaris van mening dat het gebruik van de bestelauto niet uit de aard van uw werkzaamheden kan voortvloeien.

c. Als de bestelauto niet is ingericht voor of dient tot het vervoer van goederen is de 10%-regeling niet van toepassing. Dit geldt dus ook ingeval het gebruik van de bestelauto voortvloeit uit de aard van uw werkzaamheden. Om discussie te voorkomen doet u er daarom goed aan schappen of rekken aan te brengen voor het opbergen van gereedschap of materiaal.

d. Als u de bestelauto voor meer dan 10.000 kilometer per jaar privé gebruikt, kunt u geen aanspraak maken op de 10%-regeling. Het is de vraag wat de kracht van deze bepaling is. U hoeft geen rittenadministratie bij te houden om aan te tonen dat het privé-gebruik minder is dan 10.000 kilometer per jaar. De bewijslast rust op de inspecteur: hij moet bewijzen dat uw privé-gebruik zo omvangrijk is geweest. Dit zal in het algemeen niet gemakkelijk voor hem zijn.

e. U moet beschikken over een verklaring van de werkgever dat de situaties genoemd onder 1 tot en met 4 zich niet voordoen. De staatssecretaris schrijft hierover in zijn besluit het volgende:

'De bepaling is ingevoerd om te voorkomen dat werknemers die in dezelfde situatie ver-

OVERLIJDENSWINST

keren allemaal in discussie met de inspecteur geraken. Bedoeling is dat de inspecteur op zo'n verklaring van de werkgever kan vertrouwen en dan de 10%-regeling toepast. De werkgever zal meestal goed kunnen beoordelen of de omstandigheden als genoemd onder a, b en c zich voordoen. Hij hoeft slechts marginaal te toetsen of aanneemelijk is dat de werknemer minder dan 10.000 kilometer privé rijdt. Indien later blijkt dat de verklaring ten onrechte is afgegeven zal de bijtelling bij de werknemer alsnog volgens de staffel plaatsvinden.'

Conclusie

Alweer een bericht uit Den Haag over het privé-gebruik van auto's. Een aantal vragen wordt naar tevredenheid beantwoord in die zin dat sommige onduidelijkheden uit de wereld zijn geholpen. In de praktijk zullen echter nog tal van discussies met de inspecteur van de belastingdienst gevoerd moeten worden. In de hierboven behandelde situaties zouden die discussies voorkomen moeten kunnen worden.

Natuurlijk zijn wij u graag behulpzaam bij het opstellen van de vereiste verklaringen.

Uitstel van betaling

Onder het regime van de Wet inkomstenbelasting 2001 zijn de bijzondere tarieven geheel vervallen. Ook het overlijdenstarief van 20% is niet langer van toepassing.

De wetgever heeft ingezien dat dit kan leiden tot wrange situaties ingeval een ondernemer overlijdt. Als tegemoetkoming is bij wet van 14 december 2001 een nieuwe regeling getroffen. Het opnieuw invoeren van een bijzonder tarief gaat de wetgever te ver. Hij wil het principiële besluit tot afschaffing van de bijzondere tarieven nog niet loslaten. Er is gezocht naar alternatieve manieren om een tegemoetkoming te realiseren. Uiteindelijk is gekozen voor de figuur van 'te conserveren inkomen'. De overlijdenswinst vormt te conserveren inkomen. Op verzoek wordt voor de belasting over het te conserveren inkomen uitstel van betaling verleend over een periode van maximaal 10 jaren. Over de periode van uitstel wordt geen rente berekend.

In praktische zin probeert men hiermee de uiteindelijke belastingdruk te temperen tot een niveau dat vergelijkbaar is met de druk die zou ontstaan bij het opnieuw invoeren van het bijzondere tarief.

De wetswijziging werkt terug tot 1 januari 2001.

Door overlijden kan een ondernemer in de ogen van de fiscus 'winst' maken. Door het overlijden wordt de onderneming gestaakt. Die staking is aanleiding belasting te heffen over het verschil tussen de boekwaarde van de onderneming en de waarde in het economische verkeer. Onder het oude belastingregime kende de wet een tegemoetkoming in de vorm van een bijzonder tarief voor deze situaties. De inkomstenbelasting werd toen geheven naar een tarief van 20%. In geval van overlijden van een van de vennoten in een firma werd veelal gekozen voor het afrekenen over de reserves in het deel van de onderneming dat van de overledene was.

VERHOOGDE ARBEIDSKORTING

De fiscus heeft de arbeidskorting voor oudere werknemers verhoogd. De ingangsdatum van deze maatregel is gesteld op 1 april 2002. De verhoogde arbeidskorting geldt voor werknemers die aan het begin van het jaar 57 jaar of ouder zijn. Het onderstaande overzicht geeft aan dat het er niet eenvoudiger op geworden is.

- Voor de werknemers die bij het begin van het kalenderjaar 57, 58 of 59 jaar zijn, is de arbeidskorting 1,729% van het loon over de eerste € 7.692. Over het loon daarboven is de korting 13,575%. De arbeidskorting is voor deze werknemers maximaal € 1.176;
- Voor de werknemers die bij het begin van het kalenderjaar 60 of 61 jaar zijn, geldt eveneens een arbeidskorting van 1,729% van het loon over de eerste € 7.692. Over het loon daarboven is de korting 16,350%. De arbeidskorting is voor deze werknemers maximaal € 1.403;
- Voor de werknemers die aan het begin van het kalenderjaar 62 jaar of ouder zijn, is de arbeidskorting ook 1,729% over de eerste € 7.692. Over het loon daarboven wordt 19,485% berekend. De arbeidskorting is voor deze werknemers maximaal € 1.630.

Als ondernemers besluiten om een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (BV) op de richten, willen zij het liefst meteen onder de naam van de BV naar buiten treden. De feitelijke oprichting vindt wellicht pas maanden later plaats. In de tussentijd worden er allerlei handelingen gedaan, waarvan het de bedoeling is dat zij voor rekening en risico van de BV zijn.

Maar hoe zit het met de aansprakelijkheid als de BV nog niet is opgericht?

IN OPRICHTING

BV i.o.

Zolang de BV niet is opgericht, bestaat die eenvoudigweg niet. De oprichting vindt plaats bij notariële akte. Er zullen de nodige formaliteiten in acht moeten worden genomen, alvorens de BV kan worden opgericht. U zult o.a. een verklaring van geen bezwaar van het ministerie van Justitie moeten verkrijgen. Zonder die verklaring kan de BV niet worden opgericht. Voorheen duurde het erg lang voordat het ministerie een dergelijke verklaring afgaf. Tegenwoordig gaat dat veel sneller. U moet kenbaar maken dat de BV feitelijk nog niet is opgericht, door de toevoeging van 'i.o.' achter de naam van de BV. Op die manier weet uw contractspartij dat de BV nog niet bestaat.

Handelingen namens de BV i.o.

Vanaf wanneer kan worden gehandeld namens de BV i.o. is niet in een bepaalde termijn te vatten. Als de BV i.o. in het economische verkeer als handelspartner wordt geaccepteerd, kan kennelijk namens de BV i.o. worden gehandeld.

De Hoge Raad heeft wel wat verfijningen aangebracht. Als de oprichter van een BV een overeenkomst sluit op naam van de BV i.o., moet in beginsel worden aangenomen dat hij handelt namens de BV i.o.

Als de omstandigheden (de aard en de inhoud van de overeenkomst) daartoe aanleiding geven, moet van deze hoofdregel worden afgeweken.

Volgens de Hoge Raad moet de BV i.o. wel voldoende identiteit bezitten. De oprichter mag het dus niet laten bij vage plannen. De oprichting moet minstens een begin van concretisering hebben.

Al met al moet het voldoende duidelijk zijn dat de oprichter wil handelen namens de BV i.o. en niet van plan is om door die handeling zelf verplichtingen aan te gaan.

Bekrachtiging

Als de BV eenmaal is opgericht, kan zij de handelingen die in de periode voor de feitelijke oprichting namens haar zijn verricht, bekrachtigen. Als die bekrachtiging niet plaatsvindt, wordt de BV geen partij bij de overeenkomsten uit haar voorperiode. De BV bepaalt zelf welke handeling zij bekrachtigt en welke niet. Omdat de oprichter veelal ook de directeur en aandeelhouder van de BV is, geeft dit in de praktijk niet veel problemen.

Ook op deze regel zijn uitzonderingen.

Door bekrachtiging kunnen onrechtmatige daden niet overgaan op de BV. Daarvoor blijft de oprichter aansprakelijk. Voor bepaalde handelingen is bekrachtiging niet nodig: die gaan bij de oprichting automatisch over op de BV.

Aansprakelijkheid oprichter

Als de BV alle rechtshandelingen uit de voorperiode bekrachtigt, lijken problemen met de aansprakelijkheid van de oprichters geen rol meer te spelen. Toch is dit niet in alle situaties het geval.

Een voorbeeld is de situatie waarin de BV de verplichtingen uit de door haar bekrachtigde rechtshandelingen niet nakomt. In dit geval

blijft de oprichter aansprakelijk voor de gevolgen van de niet-nakoming voor zover hij wist of redelijkerwijs kon weten dat de BV de verplichtingen niet zou kunnen nakomen. In deze situaties moet het mogelijk zijn om de oprichter aansprakelijk te stellen, omdat er anders een gemakkelijke uitweg zou zijn voor personen met dubieuze bedoelingen. Als een oprichter handelt namens de BV i.o. terwijl hij weet of kan weten dat de BV de daaruit voortvloeiende verplichtingen niet zal kunnen nakomen, is dat een onrechtmatige daad jegens de wederpartij. Overigens wordt de vraag of de oprichter dergelijke kennis heeft in sommige gevallen door een fictie beantwoord: als de BV binnen een jaar na oprichting failliet gaat, wordt verondersteld dat de oprichter wist dat de verplichtingen die hij namens de BV i.o. is aangegaan, niet konden worden nagekomen. Het is vervolgens aan de oprichter om te bewijzen dat hij die wetenschap niet had. Slaagt hij niet in het bewijs, dan is hij aansprakelijk voor de gevolgen van de niet-nakoming door de BV.

Ook kan de persoonlijke gebondenheid van de oprichter blijven bestaan ingeval dat uit de aard en de inhoud van de overeenkomst voortvloeit. Als voorbeeld kan het sluiten van een arbeids- of huurovereenkomst namens de BV i.o. worden genoemd. Als de BV die arbeids- of huurovereenkomst bekrachtigt, zal de oprichter toch aansprakelijk blijven voor de nakoming.

Het contractueel uitsluiten van de persoonlijke aansprakelijkheid van de oprichter is onder omstandigheden mogelijk. In de overeenkomst moet dan worden opgenomen dat de oprichter niet persoonlijk aansprakelijk is als bekrachtiging door de BV niet plaatsvindt. Ook kan worden bedongen dat de overeenkomst wordt aangegaan onder de voorwaarde dat de BV daadwerkelijk wordt opgericht en dat de BV de handeling zal bekrachtigen.

Conclusie

Als u namens een BV i.o. handelt is het van groot belang duidelijkheid aan uw wederpartij te geven over uw status: u handelt niet voor eigen rekening en risico, maar namens de BV i.o. Die duidelijkheid kan veel misverstanden voorkomen, maar geeft niet de garantie dat zich geen problemen zullen voordoen. Het is van groot belang dat de BV de rechtshandelingen uit haar voorperiode bekrachtigt. Hoewel dat niet wettelijk is voorgeschreven, bevelen wij u aan die bekrachtiging schriftelijk vast te leggen. Tot aan het moment van bekrachtiging blijft u hoofdelijk aansprakelijk. Ook na de bekrachtiging kunt u aangesproken worden voor de vergoeding van de schade die is ontstaan door de niet-nakoming door de BV. Dit kan o.a. het geval zijn als de BV binnen een jaar na oprichting failliet gaat. U zult dan moeten bewijzen dat u niet wist en redelijkerwijs niet kon weten dat de verplichtingen uit de voorperiode door de BV niet nagekomen zouden kunnen worden.

Ook voor de nakoming van bepaalde overeenkomsten kunt u aansprakelijk blijven. Dit geldt o.a. voor arbeids- en huurovereenkomsten.